

«Also Sprach Zarathustra».

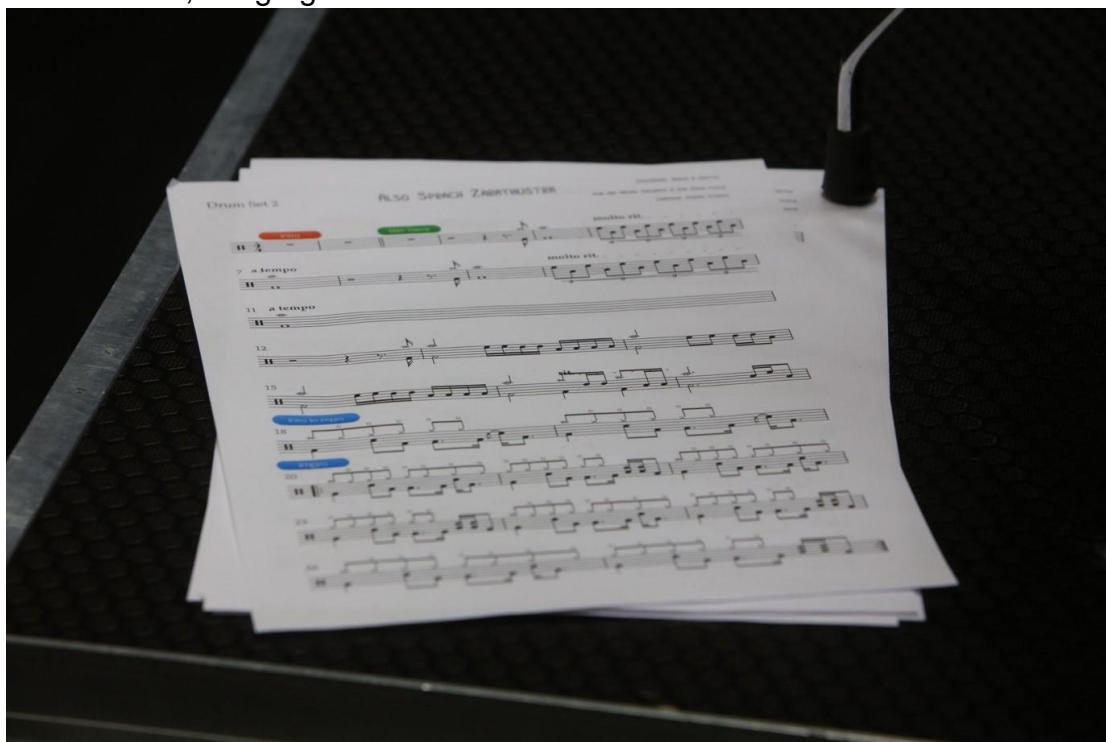
Et samspillprosjekt om mestring og tilhørighet i felleskapet.

Samspill og prosjekter på tvers av alder, disipliner og musikalsk ståsted, har vært et viktig satsningsområde i Lindesnes kulturskole. Ledelsen opplever at det er et godt sosialt miljø mellom lærere, og gode lærer-elev-relasjoner. Trygge møteplasser og gode læringsmiljø der barn, ungdom og voksne blir sett, er viktige mål for vår kulturskole. Hvordan kan elever og lærere få mulighet til deltakelse i felleskapet?

Rektor Haldis Hove har sett nytteverdien av samspill og tverrfaglige prosjekter som både deltakende lærer i grunnskolen, og som rektor i kulturskolen. Hun er en stor pådriver for prosjektarbeid og samspill i kulturskolen vår. Tidlig 2022 ble hun som styremedlem av Norsk kulturskoleråd Agder, presentert for et samspillprosjekt og et verktøy for undervisning og øving. Hun tente på ideen og ble deretter spurt om Lindesnes kulturskole var interessert i å prøve dette ut.

Creative Arrangement

Verktøyet heter Creative Arrangements, og er utviklet av Geir Espen Flesje (kulturskolelærer i BLINK kulturskole) og Boo Fredrik Sahlander (førsteamanuensis ved Institutt for rytmisk musikk, UiA). Ett av målene er å tilgjengeliggjøre samspill ytterligere i kulturskoler med ferdigskrevet arrangement og øvingsvideoer for instrumenter, sang og dans.

Ved å få tilgang til arrangement og en felles låt, kan det for mange være lettere å komme i gang med samspill. Lærerne kan dermed finne nivået som eleven mestrer og gå rett i øvingsprosessen. Når elevene er trygge på repertoaret, starter prosessen

med å spille med andre elever på tvers av disipliner og alder. Creative Arrangements tar utgangspunkt i kulturskolens rammeplan og blir tilgjengelig via SpeedAdmin i løpet av 2024. Lindesnes kulturskole var med dette den første kulturskolen som testet dette verktøyet fullt ut. Vi har derfor lyst å skrive noe om våre erfaringer fra prosjektet.

Bruk av planleggingsdager

Juni 2022 ble Geir Espen Flesje invitert til kulturskolens planleggingsdag. Flesje presenterte ulike arrangement og øvingsvideoer for ulike instrument og dans. Vi gikk gjennom improvisasjonsdeler med forskjellige nivåer og fikk testet det ved bruk av stemmen. Improvisasjonsdelene er skrevet som en øvingsteknikk i toner og rytmikk med ulike nivå. Improvisasjon tar utgangspunkt i rammer, og fungerer som et springbrett for elevene til videre improvisasjon. For oss fungerte Call and respons i improvisasjonsdelen for vokalistene.

Ved oppstart i august 2022 hadde lærerne med seg egne instrumenter til planleggingsdagen. Lærerne ble delt inn i grupper med noter, lyttefiler og øvingsvideoer. På slutten av dagen ble arrangementet av Richard Strauss`s verk Also Sprach Zarathustra til samspill med diverse instrumenter, sang og dans. Lærerne fikk derfor en praktisk gjennomgang av verktøyet som de skulle bruke i undervisning samme høst.

Prosjektgjennomføring

I høstsemesteret jobbet lærere individuelt med elevene. Noen brukte verktøyet i deler av timene, mens andre jobbet intenst ukene før prosjektukene. Tilpasninger av ulike nivå, noter, besifring og gehørbasert læring ble ofte diskutert i kontortid med lærere og ledelse. Videofil til øving i hjemmet kunne funke for noen, men ikke for alle. Noen valgte å samle egne elever til samspill før man møtte andre elever og lærere. I Lindesnes kulturskole, som mange andre kulturskoler, gis undervisningen flere steder i kommunen. Da prosjektukene startet i september, valgte vi derfor å lage samspillgrupper med utgangspunkt i elever og lærere på samme dag og tid. Der det var mange elever valgte vi å opprette flere samspillgrupper. På denne måten unngikk vi store grupper, og lærerne fikk bedre tid til å hjelpe elevene. Lærerne spilte sammen med elevene og byttet på å instruere.

I oktober og november hadde vi visninger for foresatte og familie, i tillegg til elever som av ulike årsaker ikke deltok i prosjektet. Publikum ble invitert til å observere øvingsprosessen. Elever på piano, gitar, bass, slagverk, fiolin, tverrfløyte, trompet, trekkspill, sang, kor, musikalgruppe og sirkus deltok i prosjektet.

Skape noe sammen

Basert på elevsvar fra digital spørreundersøkelse og lærernes inntrykk, er opplevelsen av prosjektet godt. Mange syntes det var fint å møte andre elever og skape noe sammen. De fleste syntes det var vanskelig å improvisere. For å ha overskudd til improvisasjon trenger man mer tid enn det vi brukte. Noen av de viderekomne elevene syntes arrangementene var for enkle. Det kan også virke som om enkelte ungdomsskoleelever syntes det var mindre spennende enn yngre elever. På en annen side får vi høre om en ungdom som har vært tilbakeholden med å opptre og spille med andre, men som koste seg og mestret dette prosjektet. Flere syntes det var gøy å spille med lærere, og det var veldig stas for elever da lærere improviserte.

Noen av lærerne mener de har blitt bedre kjent med kolleger ved å jobbe sammen i samspillprosjekt, og at det er fint å være i prosess der man kan observere hvordan andre lærere underviser. Andre har inntrykk av at elevene også merker når det er god stemning mellom lærere, og mellom lærere og elever. Det er også ønsker om bedre disponering av tid og flere sosiale møter for å styrke elevbekjentskap.

Flere lærere syntes det var tidssparende å ha tilgang til ferdige arrangement. Dette kan også motivere lærere til å skrive arrangement selv, slik noen ønsker og har god erfaring med.

Sosial trygghet

I sum tror vi at prosjektet har ført til lavere terskel for å komme i gang med samspillgrupper. Vi har sett en fremgang i band og samspillgrupper i kulturskolen. Ved å variere skoleåret med individuell undervisning, gruppeundervisning og tverrfaglige prosjekter, er målet å skape en trygg og inkluderende kulturskole som stadig er i utvikling. Dette prosjektet er godt tilpasset elever, uansett musikalsk ståsted og ferdigheter. Vi tror samspillprosesser kan føre til lavere terskel for å by på seg selv. Det er også en fin måte å inkludere nye lærere på, og at også de blir trygge og avslappet i arbeidet. En av våre lærere med mange års erfaring sa underveis i prosjektet: «Jeg synes det er veldig gøy, spennende og lærerikt. Jeg får en helt ny giv. Jeg føler meg 20 år yngre som lærer». Dette forsterker vår tro på sosial trygghet som en viktig nøkkel til læring og musisering.

Med dette ønsker vi å anbefale andre kulturskoler å bruke Creative Arrangements.

God samspillhilsen fra

Lindesnes kulturskole. Kulturskole for alle – Bedre sammen